

אורות השבת

גליון מס' 1018

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"



מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

מסכת אבות
פרק ג'

פרשת השבוע
אחרי מות - קדושים

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

יעזוב רשע דרכו

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם
מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו
(ויקרא טז, ל)

יום הכיפורים הוא זמן תשובה לכל - ליחיד ולרבים, והוא קץ מחילה וסליחה לישראל.
(רמב"ם הלכות תשובה פ"ב הלכה ז)

יש לתמוה וכי רק ביום הזה יש כפרת עוונות, והלא מצות התשובה נוהגת בכל יום. ובפרט אחר דקיי"ל שאין עיצומו של יום מכפר אלא עשה בו תשובה, וא"כ מה נתחדש ביום הזה - יותר משאר ימים. וביותר יפלא דברי הכתוב (ויקרא טז, לד) 'והיתה זאת לכם לחוקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה', וכי רק פעם אחת בשנה התשובה מועילה לכפרת עוונות. ועוד צ"ב בכפילות הלשון 'לכפר עליכם' ו'לטהר אתכם', והיה לו לכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתכם. וכן מדוע הוצרך לחתום שוב 'לפני ה' תטהרו', אחר שכבר נאמר 'לטהר אתכם'. ועל כולנה יש להבין, מה ענין 'טהרת יום הכיפורים' - לכפרת עוונות.

ונראה בס"ד לבאר פסוק זה לאשורו, בהקדם לדברי הרמב"ם (הלכות תשובה פ"א הלכה ג), וזה לשונו: 'אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה כגון זנות וגזל וגניבה, אלא שם שצריך האדם לשוב מאלו - כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה ומן ההיתול ומרדיפת הממון והכבוד ומרדיפת המאכלות וכיוצא בהן, מן הכל צריך לחזור בתשובה. ואלו העוונות קשים מאותן שיש בהן מעשה, שבזמן שאדם נשקע באלו קשה הוא לפרוש מהם, וכן הוא אומר (ישעיה נה, ז) יעזוב רשע דרכו, עכ"ל. הרי לפנינו שחיוב התשובה הוא לא רק מעבירות שיש בהם מעשה, אלא גם מדעות רעות ומידות מגונות שהאדם לקוי בהם. ואדברה אלו האחרונים התשובה קשה בהם יותר, יען כי קשה לאדם לפרוש מהן, ועליהם נאמר 'יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו'.

וזה מפורש יותר בדבריו לעיל (פ"ד הלכה ה), וז"ל: 'ומהן חמישה דברים העושה אותם ימשך אחריהם תמיד וקשים הם לפרוש מהם, לפיכך צריך האדם להזהר מהן שמה יבדק בהן וכולן דעות רעות עד מאוד, ואלו הן: רכילות ולשון הרע, ובעל חימה, ובעל מחשבה רעה, והמתחבר לרשע מפני שהוא לומד ממעשיו והם נרשמים בלבו, עכ"ל. **והנסתר** בביאור דברי הרמב"ם הללו, מפורש באגרותיו, וז"ל: 'שעבוד החומר לשכל, כלומר הגוף לנפש, כי שעבודו הוא חירותכם בזה ובבא'. ובהו יאירו דבריו, מדוע אלו העוונות קשים מאותן שיש בהן מעשה. והיינו מפני שהלוקה בהם, הרי שהוא משועבד לדעותיו ומידותיו המגונות והוא נעשה להם עבד. וטבע הוא במי ששקוע בעבודת שקשה לו להשתחרר לחירות, כמאמר הכתוב (שמות כא, ה) 'אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי'. ובפרט שהעבדות לעצמו - קשה יותר מהעבדות לאדון אחר, וכדברי האבן עזרא (במדבר פ"ד מטות) אודות מצות הנזירות, וז"ל: 'ידע כי בני אדם עבדי תאוות העולם, והמלך באמות שיש לו נזר ועטרת מלכות בראשו, כל מי שהוא חופשי מן התאוות, עיי"ש. **אכן** כגודל הקושי לשוב מעוונות אלו, כך גדולה היא מעלת התשובה בהם. וכה הם דברי הספורנו עה"פ 'ושבת עד ה' אלו קיד' (דברים ל, ב): 'תהיה תשובתך כדי לעשות רצון קונך בלבד, וזוהי התשובה שאמרו שמענת עד כיסא הכבוד', עכ"ל. והאי לישנא מורה דמייירי בתשובה על עוונות שיש בה שעבוד השכל לחומר, והיינו במי שמשועבד למידותיו ותאוותיו. שכן כבר ביארנו במקו"א (שם) שאי אפשר להגיע לדרגה זו של עבד ה' בבחינת 'לעשות רצון קונך בלבד' (כלשונו), אלא השתחרר קודם לכן מכל עבדות אחרת, מפני שאין עבד לשתי רשויות. וזה עומק דברי הכתוב (ויקרא כה, נה) 'כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם', ודרשו בגמ' 'עבדי הם ולא עבדים לעבדים'. כלומר שאין היכי תמצא להיות עבד ה', כל זמן שהוא כבול בעבדות אחרת. אלא שמכלל דברי הכתוב אתה למד, שהדרך להשתחרר מקושי העבדות העצמית - הוא במה שמשועבד עצמו להקב"ה, וכגודל העבד כן הוא גודל השחרור - 'עבדי הם ולא עבדים לעבדים'. איברא שזה מפורש בדברי אגרת הרמב"ם הנז' 'כי שעבודו הוא חירותכם בזה ובבא'.

ומעתה שפיר י"ל דהקושי לשוב מעוונות אלו, הוא רק בשאר ימות השנה, אך לא בימי החסד והרחמים אשר עיקר מעלתם הוא התקרבות האדם להשי"ת בבחינת 'קראוהו בחיותו קרוב', וכדברי הרמב"ם עצמו (שם פ"א הלכה ו): 'גדולה תשובה שמקרב את

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

הוכח את עצמך

'הוכיח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא' (וי, יז).
ואמר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א ראשית 'הוכיח' את עצמך, ואחר כך 'את עמיתך', ואז יתברר לך שגם לך יש חלק בחטאו, ולא תישא עליו חטא' אל תעמיס את החטא עליו בלבד. זה הכלל 'חברך הוא כמו מראה', אם אתה רואה נגעים אצל השני, זה סימן מן השמים שגם לך יש עכ"פ קעין נגעים אלו. כמו שנינו במסכת נגעים (פ"ב מ"ה) 'כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו'. מבאר הבעש"ט שכל הנגעים שאדם רואה "חוץ", זה נמשך "מנגעי עצמו". כמאמר רבותינו במסכת קידושין (ע, א). 'כל הפוסל במומו פוסל'. כאשר רואה אדם פגם בזולתו, עליו מיד לעבוד עבודה פנימית על עצמו, ואז יוכל גם כן להשפיע על זולתו.

ברכת ליל וקריאת
הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכוה"א באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
עלות השחר	4:34	4:33	4:31	4:30	4:29	4:28	4:27
זמן טלית ותפילין	4:41	4:40	4:39	4:38	4:37	4:36	4:35
זריחה - תפילת המנוח	6:03	6:02	6:01	6:01	6:00	5:59	5:58
סוף ק"ש לדעת מנ"א	8:36	8:35	8:35	8:34	8:33	8:33	8:32
סוף ק"ש להנציח והג"א	9:16	9:16	9:15	9:15	9:14	9:14	9:13
סוף ברכות ק"ש	10:23	10:23	10:23	10:23	10:22	10:21	10:21
חצות יום וילול	12:38	12:38	12:38	12:38	12:38	12:38	12:38
מנחה גדולה	13:12	13:12	13:12	13:12	13:12	13:12	13:12
פלג המנחה	18:13	18:14	18:15	18:15	18:16	18:16	18:17
שקיעה	19:21	19:22	19:23	19:23	19:24	19:25	19:25
צאת הכוכבים	19:37	19:38	19:39	19:40	19:40	19:41	19:42

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: אחרי מות - קדושים
הפטרה: ויהי דבר
כניסת השבת: 19:00
יציאת השבת: 19:52
רבנו תם: 20:42

אורות הפרשה

קדוש במותר לך

'קדושים תהיו כי קדוש אני' (וי', טז, ב). מבאר הרבי אמרו רז"ל במסכת יבמות (כ, א). אמר רבא קדוש עצמך במותר לך. גם דברים המותרים, אם האדם עושה אותם לשם הנאתו, הם בגדר רע גמור. מפני שנדרש מאיתנו 'קדוש עצמך במותר לך'. ומשמעות הדבר, שצריך להכניס קדושה בדברים המותרים, שתהיה בהם תכלית של תורה ומצוות, יראת שמים ומידות טובות.

קדושים תהיו

'קדושים תהיו כי קדוש אני' (וי', טז, ב). רבי מאיר יחיאל מאוסטורבוצה זיע"א נהג להרבות בתעניות ובסגנונים. פעם אחת התארח אצלו הגאון רבי חיים מבריסק זיע"א, והרבי מאוסטורבוצה הגיש לפניו מיני מזונות ופירות וביקשו להתכבד. חייך רבי חיים ואמר והלא מה ששנא עליך אל תעשה לחברך. ומכיוון שהאכילה שנואה עליכם, איך תוכלו להגיש לפני אוכל. השיב מיד רבי מאיר יחיאל אילו הייתי באמת שונא את האכילה הייתם צודקים, אבל אני אוהב את האכילה, ודווקא משום כך הנני נמנע ממנה.

קדוש בתוך הקהל

'קדושים תהיו כי קדוש אני' (וי', טז, ב). מבאר רבי יונתן אייבשיץ זיע"א כתב במדרש מלמד שפרשה זו נאמרה בהקהל. היינו שהתורה מלמדת אותנו שאדם המחפש את הקדושה לא יברח מקהל ישראל אל התבודדות והתנזרות. הקדושה היא ב'הקהל' דווקא בתוך העם.

תוספת כוח

'קדושים תהיו כי קדוש אני' (וי', טז, ב). מבאר הרבי כתב ב'תורת כוהנים' אם מקדשים אתם עצמכם, מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי. היינו כאשר האדם יתבונן שעל ידי מעשיו הקב"ה מעלה עליו כאילו הוא כביכול קידש אותו, על ידי זה יוכל להתגבר על כל מונע ומעכב ולעבוד את ה' בתוספת כוח.

לא פחדים

'קדושים תהיו כי קדוש אני' (וי', טז, ב). מבאר ה'כתב סופר' זיע"א 'קדושים תהיו' היו קדושים אבל לא פרושים מן העולם. וזאת כי קדוש אני ידמה היצור ליוצרו, שאף אני קדוש ואף על פי כן אני עוסק בכול ומתעניין בכול וימלא כל הארץ כבודי.

יכול פסח

'קדושים תהיו כי קדוש אני' (וי', טז, ב). מבאר הרשב"ץ כתב המדרש 'קדושים תהיו' יכול כמוני תלמוד לומר כי קדוש אני קדושת למעלה מקדושתכם. יש לומר את התיבות 'יכול כמוני' בניחותא, כלומר שיש ליהודי שהוא חלק אלוהי ממעלה את היכולת להיות 'כמוני' כמו הקב"ה, וזה על ידי 'תלמוד לומר', היינו שהכוח לכך ניתן לאדם על ידי 'לימוד התורה', ואז 'כי קדוש אני' קדושת למעלה באה כביכול מקדושתכם. כביאור המלבי"ם 'תנו עוז לאלוקים' (סח, לה). אתם תכינו את עצמיכם במעשים טובים, כדי שעל ידי זה תינתן כביכול 'כוח ועוז' להקב"ה להשפיע לעולם את ההנהגה הנעלית, הנהגת ה' של נפלאות וניסים.

אין מעשים קדוש

'קדושים תהיו... איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו' (וי', ב-א). מבאר 'מאורנו הישן' כדי שתגיעו למדרגה של 'קדושים' אינני דורש מכם מעשה יוצא מגדר הרגיל ומחוץ לדרך הטבע. כל שאני דורש מכם הוא 'איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו... לא תגנובו, ולא תכחשו, ולא תשקרו'. זה כל מה שנדרש מאדם כדי שיהיה ראוי לתואר 'קדוש'.

תאונת הפסח

'קדושים תהיו... איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו' (וי', ב-א). מבאר ה'אור יעקב' הגדולה שבתאונת אדם היא תאונת הממון, ורק מי שבכוחו לגבור על תאוה זו, ראוי להיקרא 'קדוש'. זהו שנאמר בהמשך הפסוק 'איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו', שכן שתי המצוות האלה, כיבוד אב ואם ושמירת השבת, כרוכות לעיתים קרובות בחסרון כס, וזה המבחן אם האדם אכן קדוש.

תהיה אמיני

'ואלוקי מסיכה לא תעשו לכם' (וי', ד). מבאר ה'נעם אלימלך' רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א התורה מזהירה 'ואלוקי מסיכה לא תעשו לכם' תהיה אמיני עובד ה' בפנימיות, חלילה לכם לעשות את עבודתו יתברך כדוגמת מסיכה, שאינה מקורית אלא חיקוי בלבד.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעביר בתפילה לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות הכשרות

האדם לשכינה, שנאמר שובה ישראל עד ה' אלוהיך... כלומר אם תחזור בתשובה - בי תדבק, עי"ש. שכן כבר ביארנו לעיל, שהמפתח לשחרור האדם מכבלי עבדותו העצמית - הוא השעבוד והדביקות להקב"ה - 'עבדי הם ולא עבדים לעבדים'. ובפרט ביוה"כ, שהוא פסגת התקרבות האדם לבוראו בבחינת 'לפני ה' תטהרו'. ואפשר שזה מעלת הטהרה המיוחדת של יוה"כ - להכשיר את לב האדם לשוב גם מאלו העוונות אשר בשאר ימים קשה לצאת מהם לחופשי.

ובזה מיושבין כל דברי הכתוב, ואין בדבריו אף לא תיבה אחת יתירה. שכן האי קרא מיירי בכפרת כל סוגי החטאים - 'מכל חטאתיכם', כולל העוונות הנז' שהאדם נמשך אחריהם תמיד וקשים הם לפרוש מהן (כלשון הרמב"ם). ולזה צריך טהרה מיוחדת של יוה"כ, והיינו שירעיף עליו ה' רוח טהרה ממרום להתיר מכלבלי השעבוד אליהם. וז"ש הכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם 'מכל חטאתיכם', יען כי ביום הזה הקב"ה מטוהר את לב האדם - 'לטהר אתכם'. ואם תאמר מה ענין הטהרה - לכפרת החטאים, על כך הוסיף הכתוב 'לפני ה' תטהרו', והיינו דעצם הדביקות בה' היא המפתח לשחרור מכל שעבוד אחר, וכדפי'. כנלע"ד ברור.

וסימנא טבא אמינא להאי מילתא, מדברי הכתוב (דברים ל, ו) 'ומל ה' אלוך את לבבך'. ויש להעיר מה ענין 'מילת הלב' אצל מצות התשובה. זאת ועוד, דלעיל (דברים י, טז) כתיב 'ומלתם את ערלת לבבכם', ומשמע שעלינו מוטלת העבודה של 'מילת הלב'. ולדברינו שפיר י"ל, דמילת הלב היינו טהרה הלב, וכבר ביארנו שיש עוונות שקשה על האדם לשוב מהן בלעדי טהרה זו. אלא שבימי החסד והרחמים בכלל וביוה"כ בפרט, זוכה האדם לטהרה זו מאת ה' - 'ומל ה' אלוך את לבבך'. אך בשאר ימים, מוטלת על האדם העבודה למול תחילה את ערלת לבו - 'ומלתם את ערלת לבבכם', והפך.

ובשכר זאת, אפשר שיש לנו ביאור נכון בעוד הערה גדולה. דהנה עיצומו של יוה"כ הוא זמן תשובה וכפרה, ומצות היום היא עיני ואיסור מלאכה כמפורש בתורה ובש"ס, וכה הם דברי הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ב הלכה ז): 'יום הכיפורים הוא זמן תשובה לכל - ליחיד ולרבים, והוא קץ מחילה וסליחה לישראל'. אלא שביום זה נצטוונו בעוד מצוה מיוחדת, והיא 'שחרור עבדים' ביובל, דכתיב (ויקרא כה, ט-י) 'בעשור לחודש ביום הכיפורים תעבירו שופר בכל ארצכם, וקידשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרוור בארץ לכל יושביה יובל היא תהיה לכם ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו'. ויש לתמוה, מדוע קבעה תורה מצוה זו דוקא ביוה"כ, וכי מה לשחרור עבדים - עם יום הכיפורים. ולדברינו אין מקום כלל לפליאה זו, שהרי כבר הוכחנו וביארנו שיוה"כ מלבד היותו זמן תשובה וכפרה, הוא גם זמן חירות האדם מעבדות עצמו. זאת ועוד, שאי אפשר לתשובה וכפרה בלעדי חירות זו, וכדפי'. ועל כן שפיר ראתה תורה להכריז על חירות העבדים דוקא ביום זה, והפך.

ואולי ירצה בזה קושיית הגרי"ם המפורסמת, מדוע הקדימה תורה את ראש השנה לפני יום הכיפורים, והלא מן הראוי היה שיעמוד האדם לדין אחרי שזכה לטהרת יום הכיפורים. ברם לאור דברינו אתי שפיר, שכן יום הכיפורים הוא חירות האדם משעבוד יצרו הרע, וכבר נתבאר שאי אפשר לחירות זו מבלי שעבד עצמו תחילה לעבודת ה', והרי זה עיקרו של ראש השנה - קבלת מלכותו יתברך!

ברכת אלוף ואהוב

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

סגולה לשמירה והצלחה לכל השנה

מרבנו חיים פלאג' צוק"ל וה'שבט מוסר' ועוד:

"כל האומר מזמור 'למנצח בנגינות' בצורת המנורה בשבעה שבועות של ימי ספירת העומר "אחר ברכת הכוהנים בבוקר" מובטח שלא יארע לו שום נזק בכל השנה כולה ויהיה מצליח במעשיו".

העלון מוקדש לעילוי נשמת אימו של כב' המרא דאתרא שליט"א

מרת אסתר בת מרים ז"ל

נלב"ט ט' אייר

יהי רצון שזכות לימוד התורה הקדושה

תהיה לעילוי נשמתה הזכה והטהורה

ת.נ.צ.ב.ה.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא

הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

מהלכות שבת ויום טוב - ז'

האם מותר לחלל שבת באיסורים של תורה כדי ליישב דעת החולה?

מחללים שבת אף במלאכות דאורייתא כדי ליישב דעתו של חולה שיש בו סכנה או יולדת בשעה שכורעת לילד, כגון הדלקת הנר אם הוא לילה, ואע"פ שהיתה סומא וגם המיילדת ושאר המטפלות בה יכולות לטפל בה כראוי בלא זה, מפני שקים להו לחכמים שאין דעתה מתיישבת אא"כ יודעת שהדליקו את הנר באופן שיכולו לטפל בה כראוי. ויש מרביתינו הראשונים שהפליגו להתיר בזה אף כשהיולדת והמיילדת לא ביקשו זאת, וכן הסכימו כמה מגדולי האחרונים. במה דברים אמורים, בשעת פתיחת הקבר והיינו כשהתחיל הדם להיות שותת, אבל בזמן שהיא רק אחוזה בחבלי לידתה אין להדליק לה את הנר אא"כ היא או המיילדת ביקשו זאת בפירוש, ועכ"פ יש לצמצם בחומרת האיסורים ככל האפשר, והיינו בדברים שאפשר לעשותם בשינוי או ע"י גוי וכדומה.

חולה שיש בו סכנה המבקש לאכול ביום הכיפורים האם מאכילים אותו על פיז? אין מאכילים חולה ביו"ט אלא על פי מומחה, ואע"פ שכאמור התירו לחלל שבת בשביל ליישב דעת החולה והיולדת אף בלא הוראת מומחה, קים להו לחכמים שסכנת "הפחד" חמורה יותר מסכנת "הרעב".

חולה האומר צריך אני לתרופה פלונית (הכרוכה בחילול שבת) ורופא אומר שאין צריך האם שומעים לחולה או לרופא?

חולה שאמר צריך אני לתרופה פלונית (הכרוכה בחילול שבת) והרופא אומר שאינו צריך לה, שומעים לחולה, ואצ"ל כשיש מחלוקת בין שני רופאים, ששומעים לרופא המצריך תרופה זו, במה דברים אמורים ששומעים לחולה נגד דעת הרופא, כשאין חוליו ניכר לרופאים כגון שאומר שמרגיש חולשה באבר פלוני ומבקש שיעשו לו תרופה פלונית המועלת לחולי אבר זה, לפי שלב יודע מרת נפשו אף כשרופא אומר שא"צ תרופה כלל. אבל אם המחלה ידועה והחולה אומר שתרופה זו מועלת למחלה זו והרופא אומר שאינו מועיל, בזה אין סברא לשמוע לחולה לחלל שבת בחינם. ברם אם יש חשש שמא תטרף דעתו עליו אם יראה שאין עושים כדבריו, הרי זו שומעים לו גם נגד דעת הרופא (אא"כ הרופא אומר שהתרופה תזיק לו שאז נלענ"ד שאין לשמוע לחולה בכל גוונא).

חולה שנתקף בפחד וביקש שיבואו קרוביו אצלו בשבת או מיד בצאת השבת האם מותר לבקש מגוי לנסוע או להתקשר אליהם כדי להודיעם?

חולה שנתקף בפחד וביקש שיבואו קרוביו אצלו במוצאי שבת, פשוט וברור שמותר לומר לגוי שילך חוץ לתחום בשבת בשביל לבקש בעד קרוביו או שיתקשר אליהם בטלפון וכל כיוצא בזה, כדי שלא תטרף דעתו עליו. אולם אם ביקש שיבואו קרוביו בשבת, נחלקו בזה הפוסקים לשלוש דעות: יש שהתירו בזה אף באיסורים של תורה לפי הצורך, מפני שטירוף הדעת הוא בכלל פיקוח נפשות שדוחה את השבת ויש שהתירו רק באיסורים דרבנן. ויש שלא התירו אלא אמירה לנכרי אבל לא שהקרובים עצמם יעברו בשל כך אפילו באיסורים דרבנן, ולדבריהם אין היכי תמצא שיבואו הקרובים תוך כדי חילול שבת ורק מותר להודיעם ע"י גוי שיבואו במוצאי שבת כאמור לעיל. ולפי הנראה יש מקום להקל כדעה אמצעית, והיינו שמותר לקרובים לעבור על איסורים דרבנן כדי לבוא אליו בשבת, והכל לפי ראות עיני המורה.

האם מותר לטפל בחולה שיש בו סכנה בסגולות מרפא אע"פ שאין בהם כדי לרפא?

מותר להשתמש בסגולות מרפא תוך כדי חילול שבת בשביל לטפל בחולה שיש בו סכנה, כגון מי שנשכו עקרב מותר ללחוש עליו ואפילו בשבת. ואע"פ שאין הדבר מועיל כלום לרפואתו, הואיל ומסוכן הוא התירו כדי שלא יטרף דעתו עליו.

האם מותר לכבות את הנר בשבת בשביל שתנוח דעתו של מי שלקה במרה שחורה?

מי שלקה במרה שחורה באופן שרק בחושך תנוח דעתו ואף יש חשש שמא יגבר עליו חוליו באם לא יכבו את הנר, מותר לכבות לו את הנר בשבת. אך כאמור יש לצמצם ככל האפשר בחומרת האיסורים במקום האפשר, כגון לכבות את הנר ע"י גוי או בשינוי.

ילד שננעל בחדר האם מותר בשבת לשבור את הדלת כדי להוציאו משם?

ילד שננעל בחדר באופן שהוא שרוי בפחד ובהלה, מותר לשבור את הדלת כדי להוציאו משם כל שאי אפשר לעשות כן ע"י גוי באופן אחר, מפני שפחד הילד יש בו משום חשש לטירוף הדעת העלול להביא לידי סכנת נפשות.

דבר רבני השכונות

הרה"ג ר' יורם הכהן שליט"א
רב שכונת רמות באר-שבע

ומנהל המחלקה לבתי הכנסת, עירובין והווי דת

"שִׁמְר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְר מִצְוֹת נַפְשׁוֹ"

פרשת "קדשים" פותחת בציווי "דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ, אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" הקב"ה מצווה את בני ישראל להיות קדושים, ומפרטת הפרשה כיצד נעשים קדושים, וזאת ע"י קיום המצוות. "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו". הדבר המעניין הוא שכמעט כל המצוות המופיעות בפרשתנו הם מצוות בין אדם לחברו בין אדם לאלוהו. ללמדנו את חשיבותן של מצוות בין אדם לחברו, שחלילה לא יזלזל בהן האדם, אלא כל הקדושה באה לאדם ע"י קיום מצוות אילו. אחד הפסוקים הבולטים והחשובים שבפרשתנו הוא "לֹא תִלְךָ רֵכִיל בְּעַמֶּיךָ, לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רֵעֶךָ אֲנִי ה'". נאמר בירושלמי מסכת פאה פ"א ה"א "תנא ר' ישמעאל זו רכילות זו לשון הרע, ולמה כן, תנא ר' נחמיה שלא תהא כרוכל הזה שמטעים דבריו של זה לזה ושל זה לזה". חז"ל מסבירים את האיסור "לֹא תִלְךָ רֵכִיל בְּעַמֶּיךָ" בעניין לשון הרע ורכילות כדרך הרוכל שמעביר סחורתו ממקום למקום, ובבואו למכור את סחורתו הוא מטעים את דבריו ומרבה בדברים למוכרה, כך גם המדבר לשון הרע רואה דבר במקום פלוני או באיש פלוני מעביר ומספר זאת במקום אחר ואף מטעים הוא את דבריו, לכן התורה כשהיא רוצה לדבר על איסור לשון הרע היא מביאה זאת בעניין ובלשון "רֵכִיל". לצערנו הרב אחד האיסורים החמורים שהציבור מרבה לזלזל בו הוא איסור דיבור לשון הרע. ופעמים רבות המדבר לשון הרע הוא אפילו לא מרגיש שעשה הוא מעשה איסור ומעשה חמור. אך בוודאי שדיבור לשון הרע איסור חמור ביותר הוא, וניתן לראות זאת אפילו ממסמכות הדברים המובאים בפסוק "לֹא תִלְךָ רֵכִיל בְּעַמֶּיךָ, לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רֵעֶךָ" הפסוק מצמיד את איסור דיבור לשון הרע ורכילות לאיסור לא תעמוד על דם רעך, שפירושו הוא שאם אדם רואה את חברו (כל אדם) בסכנה כגון: טובע בים או ליסטים באים עליו וכו' שהוא מחויב להצילו ללמדנו כמה גדול הוא איסור לשון הרע. ועל כך אומר דוד המלך בנתיבות "וְיִחָרֵב פִּיכִית בְּיָדָם" ואמרו חז"ל לשון הרע הורג שלושה אנשים את זה שמדברים עליו. הורג את זה שדיבר ועשה מעשה אסור, הורג את זה ששמע את הלשון הרע שהיה לו להימנע מלשמע. מובא מעשה במדרש, רוכל שהיה מחזר בעיירות והיה מכריז ואומר: מאן בעי סם חי, מי רוצה לקנות תבלין של חיים, מצאו רבי ינאי שהיה בביתו וקרא לו דרך החלון ואמר לו: עלה לביתי. כי אני רוצה שתמכור לי את אותו סם החיים, ורוצה אני להשתמש באותו הדבר שאתה מכריז עליו. אמר לו: תבלין זה אינו בשבילך ולא בשביל שכמותך, הפציר בו רבי ינאי שיעלה ועלה, אמר לו: היכן תבלין החיים שאתה מוכר? הוציא הלה ספר תהילים מכיסו והראה לו בפרק ד', יג' שאומר הכתוב "מִי הָאִישׁ, הֲחָפֵץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים, לְרָאוֹת טוֹב. נָצַר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדִּבֶּר מְרִמָּה", רצונו לומר מי שרוצה לקנות חיים, נצור מפיו מלדבר לשון הרע. אמר רבי ינאי, כל ימי חי לא עמדת על משמעות הפסוק הזה עכשיו שאמר לי הרוכל הזה אני מבין את הפסוק, וכן אומר שלמה המלך שִׁמְר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְר מִצְוֹת נַפְשׁוֹ (משלי), מי ששומר פיו ואינו מדבר לשון הרע שומר עצמו ונפשו מצרות ומצרות. ויש לתמוה מהי החכמה שאמר הרוכל עד שאמר עליו רבי ינאי שאילו לא היה מבין את משמעות הכתוב?? הרי מה שאמר הרוכל הוא פסוק הידוע לכולם ובפרט ובמיוחד לרב גדול שכוה רבי ינאי? אלא הסבר הדברים הוא כך הפסוקים שבדברי דוד המלך סותרים זה את זה, אין הם מנוסחים לשונית נכונה. הפסוק הראשון מדבר בלשון נסתר "מִי הָאִישׁ, הֲחָפֵץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים, לְרָאוֹת טוֹב" ואילו המשך הפסוק השני מדבר בלשון נוכח "נָצַר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע" מן הראוי שהפסוק השני יהיה כתוב גם בלשון נסתר ויכתב "יִנְצֹר לְשׁוֹנוֹ מֵרַע וּמִשְׁפָּתוֹ מִלִּדְבַר מְרִמָּה"? כיצד כותב פסוק ראשון בנסתר והשני בנוכח? ! תשובה לשאלה זו קיבל רבי ינאי מאותו רוכל, והסבר הדברים הוא כך, דוד המלך על אף היותו מלך הוא נהג להסתובב ברחובות העיר ולהכריז "מִי הָאִישׁ, הֲחָפֵץ חַיִּים" בדיוק נהג כאותו רוכל ולכן כתב זאת בלשון נסתר. ואז ירד אותו אדם וניגש לדוד המלך וביקש את סם החיים ולכן דיבר איתו דוד המלך בלשון נוכח, שהאדם כבר היה לפניו "נָצַר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדִּבֶּר מְרִמָּה", קושיה זו נתיישבה לרבי ינאי ע"י אותו רוכל פשוט. למדים אנו מפרשתנו כמה איסור רכילות ולשון הרע חמור הוא, דברים אלו מקבלים יתר חיזוק בעניין הכהן ובפרט "הכהן הגדול מאחיו" כדוגמת מו"ר האדמו"ר רבי יוסף סוסו הכהן זצוק"ל, שאומר הנביא על הכהן "כִּי שִׁפְתָּי כֶּהֱן יִשְׁמְרוּ דַעַת תּוֹרָה יִבְקֹשׁוּ מִפִּיהוּ", את מה שהכהן חושב שזה מבחינת "דעת" שומר הוא לעצמו ולא מדבר על כך כי אחרת זה לשון הרע ורכילות, אך דברי תורה הוא מדבר ומרביץ תורה לעדרים ומזכה את הרבים בדברי מוסר ותוכחה וקיום מצוות הקב"ה. יהי רצון שזכות מורנו הרב שהשבע יחול יום הילולתו תגן בעדנו ובעד כלל ישראל, אמן.

בברכת לב ללב ואהבה

הרב יורם הכהן

בית הכנסת לילדים

האירוע הסעיר את הציבור באר"ב. בית הכנסת בטורונטו שבקנדה הועלה באש, וכמה ספרי תורה נשרפו. חקירת המשטרה העלתה כי ההצתה נעשתה ממוניעים אנטישמיים.

האירוע הזה אירע בראשית שנות ה"ד (שנות השבעים). התקשורת האמריקנית הביעה זעזוע עמוק. יהודי קנדה נחרדו לגלות שהאנטישמיות הגיעה גם אל סף ביתם.

חיים קפלן היה אז נער צעיר, כבן שלוש-עשרה, שהתגורר בטורונטו עם אימו ואחיו הצעיר ממנו, שמואל. לבני המשפחה לא היה רקע דתי, אולם סיפור הצלת בית הכנסת נגע לליבו של הנער והסעיר את רוחו.

באותם ימים ייסד יהודי מקהילת חב"ד בעיר, הרב אברהם יעקב גלובובסקי, מניין תפילה מיוחד בשבתות לטובת ילדי האזור, שלא נהגו ללכת לבית הכנסת. הוא היה מתפלל איתם מבחר של קטעי תפילה, מספר את סיפור פרשת השבוע, ועורך להם קידוש ואחריו 'סעודה' של דברי מתיקה. במרוצת הזמן גדל מספר הילדים, ולעיתים באו יותר משבעים.

בשבת שאחר ההצתה התייצבו ב'מניין' שני ילדים חדשים. אלה היו חיים קפלן ואחיו שמואל. עם סיום התפילה ניגש חיים אל הרב ושאל: "כיצד ייתכן שאלוקים נתן לאנטישמים האלה לשרוף ספרי תורה?".

הרב גלובובסקי הופתע, הביט בילד בעצב וענה: "גם אני אינני יודע. יש דברים שאיננו מסוגלים להבין".

הילד הופתע לשמוע שהרב עצמו איננו יודע תשובה, אך מתברר שדווקא המענה הכן הזה כבש את ליבו. מאותו יום החלו הוא ואחיו לפקוד את ה'מניין' בקביעות. בהדרגה החלו לקיים מצוות, עד שהביעו את רצונם לעבור ללמוד בבית הספר של חב"ד. אימם לא התלהבה מהרעיון, אך נעתרה לרצון העז של ילדיה.

חג הפסח התקרב. הילדים ידעו כי לא יוכלו לעשות את הפסח בבית, שכן אימם לא הייתה מוכנה להבטיח שהבית יהיה כשר לפסח. הם החליטו להתארח בניוירוק, בקרבת בית מדרשו של הרב מליובאוויטש.

חיים כתב מכתב לרבי, וציין את שמחתו על שיוכה להימצא בפסח בקרבת הרב. במכתבו גם פירט היכן יתארחו הוא ואחיו במהלך החג.

בתוך זמן קצר קיבל הנער מענה על מכתבו. הרב השיב: "לעשות את הפסח בבית, עם האם. בדבר שאלות ופרטים להתיעץ עם הרב גלובובסקי ועם הרב שיקט, רב קהילת חב"ד בטורונטו".

הנער המופתע התקשר מיד אל שני הרבנים וביקש את עזרתם. תשובת הרבי הדהימה את שניהם, ביודעם כמה הדבר כרוך.

שני הרבנים ניגשו אל ביתה של גברת קפלן, והסבירו לה בפרטי-פרטים איך להכשיר את הבית לפסח. הם הדגישו באוזניה עד כמה חשוב לרבי



**הילולא
דצדיקיא**

של אבינו מורנו ורבנו
האדמו"ר הקדוש עט"ר מורנו הרב
רבי יוסף סוסו הכהן

תקיים א"ה אזכרה לזכרו
בבית הכנסת "בית יוסף" הנושא את שמו בשכונת ד'

ביום שלישי, י' באייר (2.5.23)

בשעה 17:30 נעלה לציונו של מורנו הרב
תפילת ערבית בשעה 19:45 ולאחר מכן דברי תורה והתעוררות
למנוחתו בבית הכנסת

בהשתתפות: רבנים ואישי ציבור

כבוד יוגש למשתתפים

בשבת קודש פרשת "אחרי מות-קדושים" ח' באייר (29.4.23) יתקיימו תפילות חגיגות
זמני תפילות השבת:
תפילת מנחה (ערב שבת): 19:00 ■ תפילת שחרית (הודו): 7:45 ■ תפילות ודרשות: 19:00

יום מיוחד המסוגל לישועות וברכות

גדול פדיון נפש

המסוגל לפעול ישועות
מעל לדרך הטבע

פדיון נפש

מוסדות "אמרי יוסף" יקיימו א"ה סדר פדיון נפש ותיקון כללי
ביום הילולת הצדיק הקדוש המלובן
האדמו"ר הרב יוסף סוסו הכהן זצוק"ל

ביום רביעי, יב' באייר (3/5/23)

הלימוד יחל בשעה 9:30 בבית הכנסת "בית יוסף"
ברח' הרב יוסף סוסו הכהן בשכונת ד' בבאר שבע
בהשתתפות:

מו"ר עט"ר הרב יורם הכהן שליט"א

בדבר פרטים והעברת שמות לתיקון ופדיון נפש
ניתן להעביר לטלפון: 054-7855944
או לשלוח הודעת SMS או ווצאפ למספר הנ"ל

זכות מורנו ורבנו עט"ר תגן בעד המשתתפים בלימוד ובתיקון זה

הקב"ה יקבל תפילותינו ברצון, אמן!

שבת שלום!

שהילדים יחגגו את החג עם אימם, ושלא תישאר לבדה בחג.

עמדתו זו של הרב ריגשה מאוד את האשה, והיא הביעה נכונות לעשות הכול כדי שהבית יהיה כשר לפסח בתכלית השלמות. השניים סייעו לה להכשיר את המטבח, קנו כלים חדשים, ובסופו של דבר היה הבית כשר למהדרין.

הרבנים גם סידרו לאשה וילדיה אירוח בשני לילות הסדר אצל שתי משפחות, כדי שיוכלו לחגוג את החג באווירה שמחה, וגם יראו כיצד אבי המשפחה עורך את הסדר.

לקראת החג נסעו הרב גלובובסקי ומשפחתו בניוירוק, לעשות את החג בבית אביו, המתגורר בשכונת בורר פארק שבברוקלין.

בערב פסח נהג הרב לחלק לציבור מן המצות שנאפו בעבורו. כל אחד ואחד קיבל חתיכת מצה קטנה. גם הרב אברהם יעקב בא עם שני בניו לקבל את המצה. אחד מהם הוא הרב מנחם-מענדל גלובובסקי, כיום רב קהילת חב"ד וסגן מזכיר ועד רבני חב"ד, שהיה אז ילד רך.

לאחר שהרבי נתן חתיכת מצה לרב גלובובסקי ולשני ילדיו ביקש הרב גלובובסקי מהרבי מצה גם בעבור שני הילדים למשפחת קפלן. הרבי הגיב מיד: "האם הם עם אימם?". הרב גלובובסקי השיב כי אכן הילדים יהיו עם אימם בפסח, והם מזומנים עלידי שתי משפחות לחגוג איתן את הסדרים. הרבי הוסיף ושאל אם גם האם מתארכת עם ילדיה בסדרים, והרב גלובובסקי השיב בחיוב.

על פני הרבי נראתה ארשת שביעות רצון. הוא פנה הצידה והוציא מצה שלמה, מסרה לרב גלובובסקי ואמר: "זה עבור האחים קפלן".

חלפו כארבעים שנים. לקראת חג השבועות בשנת תשע"א נסע הרב מנחם-מענדל גלובובסקי לחוג את החג בבית מדרשו של הרב בניוירוק, בלי החג הלך להתפלל במניין המתקיים בחדרו של הרב. בהיכנסו לשם ראה פתאום את חיים קפלן, כיום סב לנכדים, שבא בניוירוק לרגל חתונת אחד מילדיו.

אחרי התפילה שוחחו השניים באריכות, וחיים שאל את הרב גלובובסקי אם הוא מכיר את סיפור התקרבותו לחיי היהדות. הרב גלובובסקי, ששמע את הסיפור מאביו, שמח לשמוע זאת מבעל המעשה עצמו. חיים סיפר את כל הסיפור, עם כל הפרטים.

בסיום סיפורו אמר חיים: "כששאלתי בשעתו את אביך איך ייתכן שהקב"ה אפשר להעלות באש את ספרי התורה, לא ידע להשיב לי, אך אני יודע את התשובה. אילולא האירוע הקשה הזה - אני ואחי לא היינו מגלים את עולמה של היהדות!".

לעילוי נשמות

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימיו ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.